

Onderzoek keuzevarianten verwacht tekort € 2 mln IJmond Werkt in 2020

Heemskerk, 19 mei 2015

Martin Heekelaar

m.heekelaar@berenschot.nl 06-23152767

Berenschot

Aanleiding en vraagstelling

- Met een dalend P-budget dreigen – zonder nadere maatregelen – na 2015 de tekorten op te lopen met een bedrag van 2,0 mln. in 2020.
- Doel is om te komen tot een meerjarig kostendekkende exploitatie. De voorzitter van het DB heeft ons gevraagd om mede op basis van de reeds beschikbare notities te komen tot een overzicht van mogelijke bestuurlijke keuzevarianten om het verwachte meerjarig tekort van €2 mln/jr te compenseren.
- Maatregelen moeten worden meegenomen in de begrotingsvoorbereiding 2016.

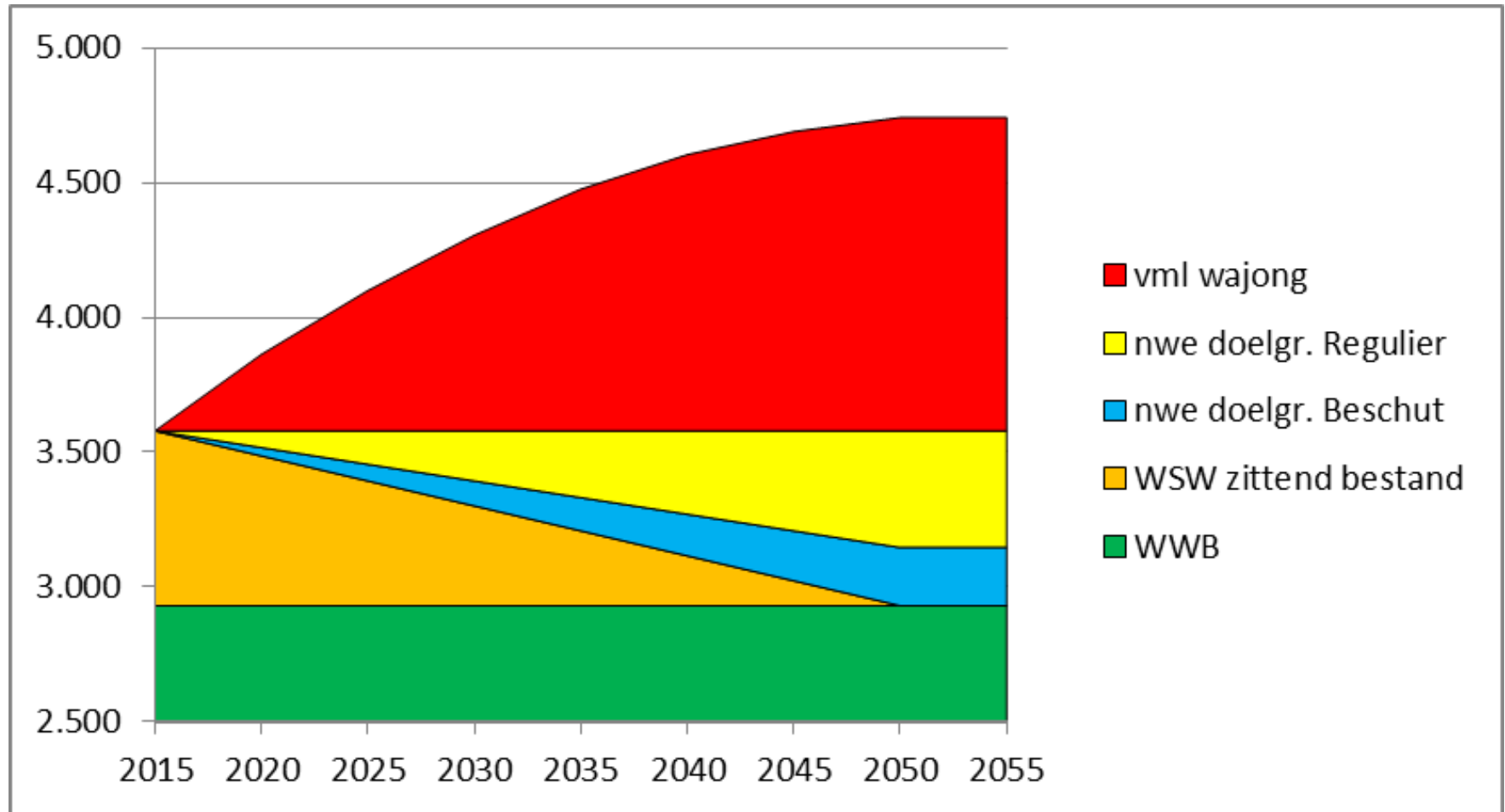
Volumes en aandeel in de bevolking IJmond (ultimo 2014)

	Bijstand		Wajong		WSW	
Beverwijk	890	2,2%	610	1,5%	198	0,5%
Heemskerk	740	1,9%	570	1,5%	171	0,4%
Uitgeest	100	0,8%	110	0,8%	30	0,2%
Velsen	1.200	1,8%	830	1,2%	250	0,4%
Totaal	2.930	1,8%	2.120	1,3%	648	0,4%
Nederland	375.000	2,2%	250.000	1,5%	90.800	0,5%

Verwachte volumeontwikkeling doelgroep Participatiewet

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
WWB klassiek	2.930	2.930	2.930	2.930	2.930	2.930	2.930	2.930
WSW oud	648	616	585	556	528	502	477	0
Nieuwe doelgroep beschut		11	21	31	40	49	57	216
Nieuwe doelgroep regulier		69	137	204	270	335	399	1.595
Totaal	3.578	3.626	3.673	3.721	3.768	3.815	3.863	4.741

Ontwikkeling nieuwe doelgroepen



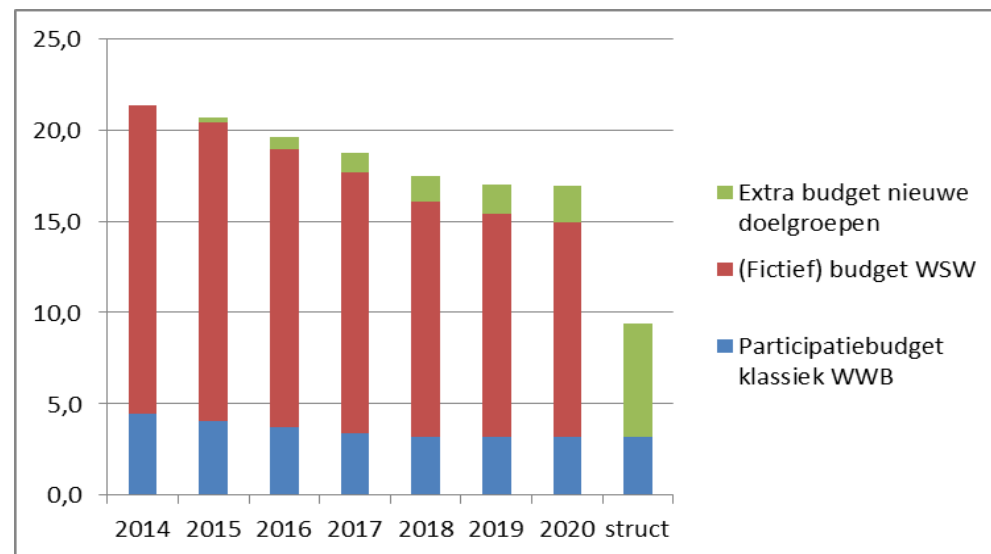
Budgetten Participatiewet 2015

	Inkomensdeel	Participatiebudget
Beverwijk	12.871	6.262
Heemskerk	9.688	5.377
Uitgeest	1.442	882
Velsen	16.353	8.132
Totaal	40.354	20.654

NB: in het gemeentefonds zitten verder nog middelen voor de uitvoering van de bijstand

Samenstelling Participatiebudget-nieuw

mln €	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Participatiebudget klassiek WWB	4,5	4,1	3,7	3,4	3,2	3,2	3,2	3,2
(Fictief) budget WSW	16,9	16,3	15,2	14,3	12,9	12,2	11,8	0,0
Extra budget nieuwe doelgroepen		0,3	0,7	1,1	1,4	1,6	2,0	6,2
Participatiebudget nieuw	21,3	20,7	19,6	18,7	17,5	17,0	16,9	9,4



Actualisatie verwacht tekort in 2020

- Oorspronkelijke Werkdeel WWB daalt van €4,5 mln naar €3,2 mln (was €3,9 mln)
- Per WSW-er daalt het beschikbare budget van 26K naar 22,7K in 2020.
- In totaal leidt dat (bij ongewijzigd beleid) tot een verwacht tekort van € 2,7 mln in 2020 (was €2 mln).



Mogelijke maatregelen



Totaaloverzicht financieel effect maatregelen (x €1.000,-)

	2020	struct
Verbetermaatregelen		
1. Efficiency-maatregelen IJW	900	900
2. Doorlichting van het bestand	40 (uitg i = 560*)	40 (uitg i = 560*)
Uitgaven arbeidsbeperkten binnen beschikbaar budget		
3. Geen beschutte arbeid	485	1.836
4. Volumebeperking begeleiding (bv tot max 648 p/jr)	808	1.648
5. <i>Geen 'begeleiding regulier' en LKS voor nuggers</i>	160 (uitg. i = 399*)	638 (uitg. i = 1.595*)
Maatregelen uit strategische heroriëntatie		
6. <i>Strenger en selectiever aan de poort (variant 5%)</i>	618 (uitg i = 3.711*)	721 (uitg i = 4.327*)
7. Alleen perspectiefrijken naar IJW	221	221
8. Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie W&I	720	720
Beheersmaatregelen		
9. Budgetraming bijstellen	800	0
10. Mogelijkheid om reserves aan te leggen	pm	pm

1. Efficiencymaatregelen IJW

Besparing = €900K per jaar.

Voordeel: besparingen. IJW ziet reële mogelijkheden.

Nadeel: Geen echte nadelen. Evt risico dat bedrag niet gerealiseerd wordt geeft bepaalde onzekerheid.

2. Doorlichting van het bestand

- Een jaarlijkse doorlichting van het bestand leidt tot besparingen.
- Een groep van circa 1500 personen zit relatief lang in de uitkering. Doorlichting leidt er – o.b.v. landelijke ervaringscijfers - naar verwachting toe dat in 5% van de gevallen sprake is van fraude of een voorliggende voorziening. Het gaat om 75 personen.
- Bij een gemiddelde bespaarde uitkering van 7,5K en 2,5K uitvoeringskosten leidt dat tot een besparing op het inkomensdeel en de uitvoeringskosten van €750K per jaar. Rekening houdend met doorlichtingskosten van 100 euro per dossier (150K), zijn de netto besparingen op het inkomensdeel gelijk aan €600K
- Voordelen: opschoning bestand
- Nadelen: Voordeel doet zich vooral voor in I-deel. Leidt tot historische doorwerking

Doorlichting van het bestand*	600	600
-------------------------------	-----	-----

3. Geen beschutte arbeid

- Uitgaand van de uitgangspunten van het Rijk, kost beschutte arbeid 8500 euro per beschutte arbeidsplek.
- O.g.v. de MvT Participatiewet, zouden er in IJmond in 2020 57 beschutte arbeidsplekken zijn.
- Uitgaand van 8500 euro per plek, leidt het niet inzetten van beschutte arbeid tot een besparing van € 484,5K in 2020 en €1.836K structureel op het re-integratiebudget
- Aandachtspunten:
 - *Als alternatief kunnen gemeenten arbeidsmatige dagbesteding aanbieden. Maar dat leidt tot extra kosten t.l.v. het zorgbudget.*
 - *Het Rijk gaat de omvang nieuwe beschutte arbeid monitoren (3 er uit, 1 er in). IJmond handelt dan niet conform wens SZW.*
 - *Voordeel: gemeenten gaan geen nieuwe arbeidsovereenkomsten aan.*

Geen beschutte arbeid	485	1.836
-----------------------	-----	-------

4. Volume 'begeleiding regulier' beperken (bv tot max 648)

- Overwogen kan worden om niet meer arbeidsbeperkten te ondersteunen dan nu in het kader van de WSW. Het aantal mensen dat via de gemeente een werkplek krijgt, blijft dan beperkt tot 648.
- Het budget dat voor vml Wajong beschikbaar is gesteld in het re-integratiebudget (€808 K in 2020 en €1.648K structureel) valt daardoor vrij.
- We veronderstellen per saldo geen effect op het inkomensdeel.
- Voordeel: een bescheidener target realistischer dan alle vml Wajongers aan de slag helpen.
- Nadeel: een deel van de arbeidsbeperkten wordt mogelijk niet of onvoldoende geholpen. Risico: effecten op het inkomensdeel.

Begeleiding beperken tot max 648	808	1.648
----------------------------------	-----	-------

5. Geen 'begeleiding regulier' en LKS voor nuggers

- Deze maatregel leidt tot besparingen, zowel in het re-integratiebudget als in het inkomensdeel.
- We gaan ervan uit dat 10% van de berekende aantallen mensen die begeleid worden nuggers is (10% van resp. 399 en 1595).
- Uitgaand van 4K begeleidingskosten, leidt dat tot een besparing van 160K in 2020 en 638K structureel.
- Inzet van LKS voor nuggers leidt tot belasting van het inkomensdeel. Er staat geen bespaarde uitkering tegenover. Uitgaand van een gemiddelde LKS van 10K, leidt dat tot een besparing van 399K in 2020 en 1.595K structureel.
- Voordeel: levert veel besparingen op in het inkomensdeel
- Nadeel: sociaal en politiek wellicht ongewenst.

Geen begeleiding voor nuggers	160	638
Geen LKS voor nuggers (I-deel)*	399	1.595
Totaal geen begeleiding/LKS	559	2.233

(historische doorwerking in het I-deel is niet meegenomen)*

6. Strenger en selectiever aan de Poort

Uitvoeringskosten	618	721
Inkomensdeel*	3.711	4.327
Totaal	4.329	5.048

- Maatregelen nemen aan de poort, zoals strengere controle , 4-weken termijn en het poortmodel leiden tot minder instroom. Daardoor gaan de uitvoeringskosten en de uitkeringslasten omlaag.
- We veronderstellen dat bij de uitvoering alleen de kosten ter hoogte van de uitkeringsverstrekking omlaag gaan (2,5K per bijstandsgerechtigde) en dat de middelen voor de uitvoering van re-integratie verplaatst worden t.b.v. een sterkere poort (handhaving , controle en re-integratie).
- Daarnaast gaat het bijstandsvolume omlaag. Uitgaand van een verlaging van de instroom met 5%-punt gaat het volume in 2020 met 247 omlaag en structureel met 288). De uitkeringslasten dalen daardoor met €3,7 resp. €4,3 mln.
- Voordeel: sterkere nadruk op eigen verantwoordelijkheid. Minder mensen in het systeem, die ondersteuning niet nodig hebben.
- Nadeel: mogelijk worden mensen geweerd die hulp wel nodig hebben.
- Aandachtspunt: vraagt om een fundamentele herbezinning huidig systeem.

7. Alleen perspectiefrijken naar IJmond Werkt

- Een groot deel van de mensen die zich melden bij IJW komt niet in een re-integratietraject. Het gaat om tenminste 1107 personen.
- Als voorkomen wordt dat deze mensen zich moeten melden bij IJW leidt dat tot besparingen.
- Uitgaand van 2 uur pp voor de sneltoets en 2,5 uur pp voor de intake werk, leidt dat tot een besparing van 3,7 fte. Dat komt neer op €221K per jaar.
- Voordeel: besparingen, omdat mensen niet onnodig op traject gaan.
- Nadeel: (1) preventieve werking van IJW wordt mogelijk minder. (2) mensen kunnen gemakkelijker 'ontsnappen' aan re-integratie
- Aandachtspunt: Strategisch vraagstuk. Vraagt om fundamentele herbezinning.

Mogelijke besparing:
€221K per jaar

Geen recht uitkering / voorliggende voorz./ ziekte > 3mnd/ overleden	533
Doorstroom naar zorg	124
Terugmelding gemeente	450
Totaal aantal	1.107

8. Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie W&I

- Samenvoeging van de sociale diensten en IJmond Werkt leidt naar verwachting tot efficiency-winst.
- Enerzijds kan bespaard worden op uitvoeringskosten. Er is sprake van mogelijke schaalvoordelen van 12 fte. Dat komt neer op een besparing van €720K per jaar.
- Daarnaast verwachten wij door de bundeling van W en I en a.g.v. schaalvoordelen, besparingen op het bijstandsvolume gerealiseerd kunnen worden. Deze besparingen nemen we om redenen van behoedzaamheid niet mee in de berekening
- Voordeel: meer efficiency-winst
- Nadeel: uitvoering op afstand (kan ook een voordeel zijn)
- Aandachtspunt: sociale diensten nu, moeten tenminste van gemiddelde grootte zijn.

Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie W&I

720

720

Beheersmaatregelen

(9) Budgetraming bijstellen (26K per WSW-er ipv 22,7K).

- Voordeel: nu minder urgentie om maatregelen te nemen (kan ook een nadeel zijn).
- Nadeel: minder behoedzaam, waardoor groter risico op tegenvallers.

(10) Mogelijkheid voor IJW om reserves aan te leggen en van daaruit tekorten te financieren.

- Voordeel: meer (bestuurlijke) rust.
- Nadeel: minder budgetdiscipline.

Bijlagen

Beverwijk	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Aantal WWB-ers	890	890	890	890	890	890	890	890
WSW zittend bestand	198	188	178	169	161	153	145	0
nieuwe doelgroep beschut		3	6	9	12	15	17	66
nieuwe doelgroep regulier		7	13	19	24	30	35	132
voormalig Wajong (nwe doelgroep)		14	27	41	55	68	82	335
Totaal	1.088	1.101	1.115	1.128	1.142	1.156	1.169	1.422

Heemskerk	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Aantal WWB-ers	740	740	740	740	740	740	740	740
WSW zittend bestand	171	163	155	147	140	133	126	0
nieuwe doelgroep beschut		3	6	8	11	13	15	57
nieuwe doelgroep regulier		6	11	16	21	26	30	114
voormalig Wajong (nwe doelgroep)		13	25	38	51	64	76	313
Totaal	911	924	937	950	962	975	988	1.224

Uitgeest	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Aantal WWB-ers	100	100	100	100	100	100	100	100
WSW zittend bestand	30	28	27	26	24	23	22	0
nieuwe doelgroep beschut		0	1	1	2	2	3	10
nieuwe doelgroep regulier		1	2	3	4	5	5	20
voormalig Wajong (nwe doelgroep)		2	5	7	10	12	15	60
Totaal	130	132	135	137	140	142	145	190

Velsen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Aantal WWB-ers	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
WSW zittend bestand	250	237	225	214	203	193	184	0
nieuwe doelgroep beschut		4	8	12	15	19	22	83
nieuwe doelgroep regulier		8	16	24	31	38	44	166
voormalig Wajong (nwe doelgroep)		19	37	56	74	93	111	455
Totaal	1.450	1.468	1.487	1.505	1.524	1.542	1.561	1.905

totaal	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Aantal WWB-ers	2.930	2.930	2.930	2.930	2.930	2.930	2.930	2.930
WSW zittend bestand	648	616	585	556	528	502	477	0
nieuwe doelgroep beschut		11	21	31	40	49	57	216
nieuwe doelgroep regulier		22	42	62	80	98	115	432
voormalig Wajong (nwe doelgroep)		47	95	142	190	237	284	1.163
Totaal	3.578	3.626	3.673	3.721	3.768	3.815	3.863	4.741

Re-integratiebudget

Beverwijk	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Budget klassiek WWB	1.340	1.244	1.152	1.063	1.028	1.028	1.028	1.028
Budget WSW	5.136	4.954	4.584	4.242	3.870	3.577	3.416	0
Budget begeleiding		34	99	165	219	235	287	1.144
Budget Wajong		30	62	92	121	151	183	374
Participatiebudget	6.476	6.262	5.897	5.561	5.238	4.992	4.915	2.546

Heemskerk	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Budget klassiek WWB	1.087	1.032	977	922	912	912	912	912
Budget WSW	4.455	4.289	3.976	3.723	3.357	3.183	3.087	0
Budget begeleiding		30	89	148	196	210	257	1.023
Budget Wajong		26	54	79	105	131	158	323
Participatiebudget	5.542	5.377	5.096	4.872	4.570	4.436	4.414	2.259

Uitgeest	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Budget klassiek WWB	131	92	57	27	0	0	0	0
Budget WSW	778	776	749	704	632	612	597	0
Budget begeleiding		6	17	29	38	41	50	201
Budget Wajong		9	18	26	35	44	53	108
Participatiebudget	909	882	841	786	705	696	700	308

Velsen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Budget klassiek WWB	1.903	1.704	1.518	1.346	1.247	1.247	1.247	1.247
Budget WSW	6.493	6.296	5.924	5.618	5.001	4.812	4.679	0
Budget begeleiding		65	191	317	421	452	552	2.197
Budget Wajong		67	140	207	274	341	413	843
Participatiebudget	8.396	8.132	7.773	7.487	6.943	6.852	6.891	4.288

totaal	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	struct
Budget klassiek WWB	4.462	4.073	3.705	3.357	3.187	3.187	3.187	3.187
Budget WSW	16.862	16.315	15.234	14.287	12.859	12.184	11.779	0
Budget begeleiding		135	397	659	875	938	1.146	4.566
Budget Wajong		131	273	404	535	666	808	1.648
Participatiebudget	21.324	20.654	19.608	18.707	17.456	16.975	16.919	9.401